

**R.D. Iacobi Marchantii, Pastoris Et Decani Covviniensis
SS. Theolog. Professoris, Rationale Evangelizantivm**

Marchantius, Jacobus

Coloniae Agrippinae, 1661

Eadem Oct. Lect. 5. tripartita. De apparitione facta Thomæ. Infer digitum tuum huc, & vide manus meas, &c. 1. pars ostendit quam benigne erga Thomam se gesserit Christus. 2. ostendit utilitates ex ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-56372](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-56372)

divinitatis & lac humanitatis cor eius intus exfu-
 perat. Quia vero ipsa specialiter electa à Deo erat,
 ut pro peccatoribus oraret, qui vulnera ista renou-
 vant. In gratitudine, & conspurcans sua impie-
 tate, apparuit ei peccatis iam inundantibus & ha-
 resti Abigenium imminenti. B. Virgo Deipara,
 vultu l'gubri & obscuro. Cui Ludgardis: *Vnde ta-
 lu' spualor pallorque in te, O Mater, cuius nomen est,
 Plena gratia?* Respondet Maria: *Eccc ab haereticis
 falsisque Christianis iterum confusit & crucifigi-
 tur Filius meus, quid igitur lugubrem vultum me-
 um miraris? Sed tu etiam assume l'amentum, & ieiunio
 ieiuna septennio, ut sopiatur ira Filii mei toti im-
 minens orbi.* Explevit ergo ipsa non solum unum,
 sed & duplex septennium in austero ieiunio,
 Quibus expletis, vidit Iesum quasi recentibus
 vulneribus adstare coram Patre, pro peccatori-
 bus deprecari, Deinde vertebat se ad ipsam, di-
 cens: *Cernis ut me totam Patri offero pro peccato-
 ribus? Ita volo ut te totam offeras pro illis, iramque
 accensam avertas.* Postquam vero diuturnis, se-
 lamentis & lachrymis affixisset, apparuit ei Chri-
 stus, quique scilicet annis ante mortem, cicatri-
 bus suis quasi rutilantibus gemmis adornaus,
 & congratulatus est, quod miserorum tam diu cau-
 sam fideliter egisset. Illis vero manibus quas pro
 peccatoribus in cruce extendiderat, quasque discipu-
 lis post Resurrectionem ostenderat, ut abstergeret
 lachrymas ab oculis eorum, etiam lachrymas à fa-
 cie huius Virginis extersit, & dixit: *Volo te ab his la-
 mentis amodo absolvi, nec deinceps luctu confici, sed
 placido corde seruire in oratione persistere.* Ita habet
 vita eius apud Surtium 16. Junii, quam scripsit Tho-
 mas à Cant' praeo eius Confessarius.

Aliud.
 Audi & aliud exemplum de vulneribus Christi
 quomodo hinc in gratiam peccatorum post Resur-
 rectionem retinuerit, ut per illa in videntur ad cõ-
 versionem; quod si noluit, ut tunc in maiorem
 eis cedant vindictam. Quidam gravibus peccatis
 addictus lethali percussus fuit à Domino infirmi-
 tate, ut ad mentem & cordandem rediret. Amici
 igitur exhortabantur eum ad poenitentiam & i'cõ-
 fessionem ut quandoquidem salus periclitate-
 tur corporis, saltem saluti consulere't mentis. At
 ipse in caecitate permanens dicebat: *Quid mihi
 nunc cum poenitentia, qui certa sum damnationi ad-
 dictus? Natus vitam & peccata mea, quid ultra mol-
 l'it' est? Sic nihil proficere eorum monita, nihil
 peccata nihil lachrymas. Venit vero postmodum ad
 eum Christus Dominus qui non vult mortem pec-
 catoris, sed magis ut convertatur & vivat, dicit ei
 ei. *Ego sum Redemptor tuus pro te mortuus. & mis-
 rationes meae excedunt peccata tua. accipia illa contri-
 tione & confessione, ego tui miserabor.* Ille vero nec
 agnoscere cum voluit, nec pacem oblatam acce-
 ptare. Tandem elevans Dominus pallium quo te-
 gebatur, pedes, manus, latus ei ostendit, & dixit.
*Hac vulnera pro te sustinui: nec vultote addicere da-
 nationi, si poenitentiam vis agere, & ad illa refugium**

habere. At nec his ipse acquievit. Tunc pie-tissi-
 mus Dominus noster sanguinem de latere suo ma-
 ni dextera sumens in faciem desperantis proiecit,
 & dixit: *Hoc signum coram omnibus hominibus in die
 iudicii ext'emi portabit, in testimonium v' indit'ia, eo
 quod misericordiam meam contempserit.* Ita refert
 Godf. h. Ius Holo Ordinis D. Augustini Theo-
 logus serm. 58. Patris Hyemalis.

EADEM OCTAVA PASCHATIS

*Infer digitum tuum huc, & vide manus meas, &c.
 Ioan. 10.*

Charitas Christi veri Pastoris hic mire elu-
 cet, qui ut unicam ovem aberrantem adovi-
 lere reduceret, & ad agnitionem Pastoris sui revo-
 caret, post multas apparitiones dignatur iterum
 specialiter se manifestare. Verè ostendit quam
 pretiosa sit ei vel unius animæ salus. Sicut non so-
 lum pro omnibus in genere mortem obiit, sed
 & pro singulis, ita etiam pro singulis resurrexisse
 testatus est, dum Thomæ in fide devio vult ap-
 parere, ne Mortis & Resurrectionis ei fructus de-
 preceat. Patet etiam quomodo hic verum sit illud:
*Iustus si ceciderit, non colliditur quia Dominus sup-
 ponit manum suam.* Supposuit utramque manum
 Dominus Thomæ cadenti per incredulitatem, ut
 non collideretur: supposuit & latus, ut eum solle-
 varet & in fide statum restitueret: et Quondam Eli-
 sæus ut puerum emortuum suscitaret, oculos ocu-
 lis, manus manibus, pedes pedibus p' eius p'ctori,
 os denique ori conjunxit, inspirans ei novum spi-
 raculum vitæ. Non ab similitur Christus agere vi-
 detur cum Thoma discipulo & p'ncipio suo. Vulneris
 cordis Thomæ, quod ei incredulitas infl'xerat, sa-
 nat Christus vulnere, quod sibi amos fecerat. Va-
 cillantes eius manus tactu manuum confirmat, ut
 iam sint fortes in opere pro Dei gloria & honore,
 ut sint etiam clavis & sagittis transfigi paratæ pro
 fidei veritate. 3. Pedes faciosos fuga & Magistri de-
 sectione sanat quoque pedum Domini attractus &
 amplexus, ut non ultra clauderet, aut abiret, sed
 fortiter & intrepidè post eum currens, dicat iam
 non solum lingua & voce, sed etiam factio & ope-
 re: *Eamus & nos, & moriamur cum eo.* 4. Oculos
 quoque ius opletos caligine, & clausos, veritati
 fidei aperit Christus, o. ulorum suorum radios in
 eum iacens, oculos oculis coniungens, ut lucem
 recipiant diffusis tenebris. 5. Denique inspirat in
 eum spiraculum vitæ. Nam sine dubio particeps
 fuit eiusdem gratiæ & potestatis, quam aliis. An-
 tholis communicat: ergo etiam in eum insufla-
 vit, & dicit: *Accipe spiritum sanctum.* Ideo autem
 per insuflationem dedit suis spiritum, ut significa-
 ret naturam Spiritus S. octi qui procedit ut flans
 divinus ex spiratione Patris & Filij, si quæ signifi-
 cavit illum à se procedere. Item ut significaret se
 illi esse qui primo homini inspiravit spiraculum
 vitæ.

*Rect. 9.
 tripars
 cito.
 De appa-
 ritione
 facta
 Thomæ.
 PARS I.
 Quam
 benigne
 erga Tho.
 se gesserit
 Christus.*

Pf. 36.

4. Reg. 4.

*Elisæus
 puerum
 suscitans
 tyrum
 Christi
 ressus-*

Ioan. 11.

vitas, se quoque illum esse qui per spiritum effat peccatum, affat gratiam. No ergo fuit exors Tho- mas huius status divini, nec huius spiraculi vitæ, quia non fuit exors gratiæ potestatis Apostoli- cæ. Vnde statim illum inus percipientem, quæ per novam spiritum receret acceptum, respicit in novam vitam & in clamat. Dominus meus, & Deus meus.

Ex his igitur colligimus, quam benignè se cum electis suis gerat Deus, quos aliquando peccare si- nit, permittitque cribrari ut triticum, & cadere quia de eorum exagitatione & calu bonum novit elicere, nec enim in illis mala permitteret, nisi de malis majus bonum sua providentia & sapientia educere valeret. Novit utique sugere mel de petra oleum que de saxo durissimo; novit de spinis uvas de tribulis ficus colligere; novit veneficium in be- neficium convertere. Propterea etiã dicit Aposto- lus: scimus quoniam diligentes Deum omnia coo- perantur in bonum, his qui secundum preceptum vo- cati sunt sancti. Omnia utique quantumvis tristia & adversa cooperantur eis in bonum, etiam ipsa peccata inquit S. Augustinus lib. de corrept. & gratia, cap. 1.

PAR. II. De utilitate in- credulitatis Tho- mæ. Dicit benigni- tas peccatores revocari.

Ed quæres quid utilitatis, quidve boni ex ca- sibi & infidelitate S. Thomæ consecuti fueritis. Resp. Primò, ex parte Dei hoc boni consecutum est, quod emicuerit, & omnibus sæculis celebra- facti sit benignitas eius & misericordia, dum sic e- rantem & in errore perseverantem revocat, ad le- discipulum tanto scilicet amore & favore; sicque omnes qui ceciderunt, & Deum suum deseruerunt (seriam per infidelitatem) excitantur ad non de- sperandum; sed potius ad respiciendum vulnera S. Iuaretis, quæ sunt iniqua fidei & pietatis, per quæ se propter ad divinam gratiam est regressus. Omni- bus enim dici censentur a Domino quod & Tho- mas: Insuper diguum tuum huc & vide manus meas, & mitte in latus meum. Quali nec de se præsumat, qui verò occidit, mox tollit- dicat: ecce vulnera, cicatrices, sanguis, & merita eius sit relinere cum fervore, ut quod amisit, omnia mea, tua sunt & peccator; ecce ostium la- teris adhuc apertum, ut introcas, manus exten- ad te amplexandum: accede, vide, & unge perso- ratas pro te manus, pedes, & latus; & ne linas tibi- perire fructum Mortis & Resurrectionis meæ. Si- que sunt ad gratiam & remissionem. Si S. Thomas dicit, testis est constantia, fervoris & amoris e- ducere possit, quod Apostolus Paulus dicit de se: lo- verò fuit postmodum illud: Non exstinguetur in- ret Christus Jesus omnem patientiam, ad informa- tionem eorum qui credituri sunt illi in vitam æter- nam. Quid est, ad informationem? S. Ambrosius le- git, ad exemplum, quia Græcè est, ad hypotyposin. Quali dicit: Miserus est mei Deus, ut in me daret isse exipiam die vel nocte, licet nullus liquoris longamimitatis; ut in me agnoscerent manifestè est scilicet in symbolum lucis fidei in eo divinitus ac- domines Deum omnes peccatores velle salvos sic- & ad agnitionem veritatis venire, sequi eos: ideo fidei lucem non solum dum in terris viverent, in cor- & se vocare. An non hoc ip- Thomas verum est? dibus fidelium accendit, sed etiam modo accendete

Ecce alitis discipulis enarrantibus cum gaudio se- vitisse. Dominum, certoque eum relurrexisset ap- paruisse, manus, pedes, latusque ostendisse in me- dio ipsorum; nihilominus fide dignis & omni ex- ceptione maioribus testibus & testimoniis non vult credere, sed cum pertinacia dicit Nisi videro fixuram clavorum, & mittam manum meam in la- tus eius, non credam. Expectat interim eius Do- minus octo diebus, si forte frequenti sermone & instructione Coapostolorum ad cor revertatur, pertinaciam ponat, fidemque concipiat. Cui tan- dè videtur omnia testimonia eorum, qui viderant eum à Resurrectione, nihil proficere obstinato in- credulitate, apparet ipsemet in medio Apostolo- rum, & non expectat à Thoma interrogari, sed prævenit & vocat eum dicitque: Insuper diguum tuum huc, & vide manus meas, & adfer manum tuam, & mitte in latus meum, & noli esse incredu- lus, sed fidelis, & oxque coram omnibus recipit cõ- fitentem & poenitentem. Patientiam ergo ostendit Dominus, deinde misericordiam erga illum, ad informationem eorum qui credituri sunt in vi- tam æternam. Hoc est, ut eius exemplo informa- ret & excitaret omnes qui futuris sæculis credi- turi sunt ad obtinendam vitam æternam, ut per poenitentiam audeat quilibet eorum sperare vi- tam à Christo, & ad eum suppliciter pro ea con- fugere.

Secundo ex parte discipuli hoc boni consecutum est, quod exind: humilior, cautior, ferventi- orque relurrexerit, de fens suam infidelitatem & duritiam cordis, fidem sibi restitutam morte & sanguine obligavit paratus. Vnde de S. Thomæ dicit S. Ambrosius: si aliquando exant astrictiores resur- gunt. Fidelior factus est Petrus postquam se fidem per- dit, quam amisit. Qui igitur stat, videat ne cada- rit, quam amisit. Qui igitur stat, videat ne cada- rit, quam amisit. Quali nec de se præsumat, qui verò occidit, mox tollit- dicat: ecce vulnera, cicatrices, sanguis, & merita eius sit relinere cum fervore, ut quod amisit, omnia mea, tua sunt & peccator; ecce ostium la- teris adhuc apertum, ut introcas, manus exten- ad te amplexandum: accede, vide, & unge perso- ratas pro te manus, pedes, & latus; & ne linas tibi- perire fructum Mortis & Resurrectionis meæ. Si- que sunt ad gratiam & remissionem. Si S. Thomas dicit, testis est constantia, fervoris & amoris e- ducere possit, quod Apostolus Paulus dicit de se: lo- verò fuit postmodum illud: Non exstinguetur in- ret Christus Jesus omnem patientiam, ad informa- tionem eorum qui credituri sunt illi in vitam æter- nam. Quid est, ad informationem? S. Ambrosius le- git, ad exemplum, quia Græcè est, ad hypotyposin. Quali dicit: Miserus est mei Deus, ut in me daret isse exipiam die vel nocte, licet nullus liquoris longamimitatis; ut in me agnoscerent manifestè est scilicet in symbolum lucis fidei in eo divinitus ac- domines Deum omnes peccatores velle salvos sic- & ad agnitionem veritatis venire, sequi eos: ideo fidei lucem non solum dum in terris viverent, in cor- & se vocare. An non hoc ip- Thomas verum est? dibus fidelium accendit, sed etiam modo accendete

S. per- va
M. ped- an- flu- tri- Ch-
2. Insi- can- ca- vira & fidi- or- ure- dia- Ambrosi- in Lut.

Prov. 31

Prov. 31

Non exstinguetur in- ret Christus Jesus omnem patientiam, ad informa- tionem eorum qui credituri sunt illi in vitam æter- nam. Quid est, ad informationem? S. Ambrosius le- git, ad exemplum, quia Græcè est, ad hypotyposin. Quali dicit: Miserus est mei Deus, ut in me daret isse exipiam die vel nocte, licet nullus liquoris longamimitatis; ut in me agnoscerent manifestè est scilicet in symbolum lucis fidei in eo divinitus ac- domines Deum omnes peccatores velle salvos sic- & ad agnitionem veritatis venire, sequi eos: ideo fidei lucem non solum dum in terris viverent, in cor- & se vocare. An non hoc ip- Thomas verum est? dibus fidelium accendit, sed etiam modo accendete

ne desinit & fovere, maxime in terris illis Indici- sibi in sorte apostolicam à Deo datis. Hoc probat quod à gravibus scriptoribus memorie proditum est, scilicet anno 1200. tempore Calixti II. Patriarcham Indiarum, Joannem nomine, devotionis gratia Romam venisse, & in pleno Consistorio coram Pontifice & Cardinalibus, multisque aliis Prælatibus, Apostolum Thomam visibiliter annis fingulis apparere, & de manu propria populū communicare (ut omnes excitet ad secum inclamandum, Dominus meus, & Deus meus) presentando dignis, indignos autē prætereundo. Propterea etiam S. Xaverius, qui inter primos Indiam Orientalem fidei luce illuminavit, quoties aliquid magnum pro salute illarum Provinciarum, & gloria Dei ibidem adoriebatur, prius ad coram Apostoli peregrinatione iustitiam plures ibidem notes, diæque consumebat in oratione perditus & pernox, per merita Apostoli supplicans sibi partem spiritus & zelus sibi à Domino dari, ut tãquam eius vices agens, fidem in illis provinciis renovaret, cuius tutela Thomæ Apostolo commissa erat. Ipsi ergo ope, & ad quam eius minister, magna aggressus est, & ad æt. tum deduxit, ut sæpe fatebatur.

S. Thomæ. Dicamus etiã hoc boni consecutum esse Thomam post incredulitatem, quod quinquè Dominicæ plagæ (tanquam pars optima) ei ab ipso Domino specialiter videatur data, ad solatium, ad amoris augmentum, ad memoriale perpetuum. Maria pedes sibi potest vendicare, quadam possessione illis tota vita inherens: Ioannes pectus & sinum sibi præscribit, quia in illo recubuit: Petrus crucem sibi adscribit, tanquam cubile patris sui, in quo & iuxta Domini prædictionem debet postremum recumbere & emori: Thomæ verò portio in plagis est Domini, è quibus fidem vitamque recepit. Testatur sacri Historici, & ex illis Cardinalis Baronius libri. Annal. S. Thomæ iussu erectam fuisse crucem lapideam in Oratorio suo in urbe ab eius nomine vocata. Urbis S. Thomæ, alias Malipurgum summitate autem crucis, eiusdem iussu exsculptam fuisse columbam. Hoc scilicet fecisse videtur per humilitatem & gratitudinem, in memoriam perennem favoris accepti à Christo per vulnere suorum actum, ut in illis tanquam Columba gemebundum suum feceret, & fidem perditam recuperaret. Quasi ei dixisset Dominus: Surge Columba mea in foraminibus petra in caverna manere, sicut vox tua in auribus meis. Hoc optime ei convenit, quia ubi foramina petra mysticæ attigit, vox illa confessionis insonuit: Dominus meus & Deus meus. Deinde tota vita sua ad illa volatavit. ibique requievit, & pullos suos (Christianos scilicet quos erudit) illic evolare docuit. De illo ergo præcipue dicere possumus, quod de omnibus Apostolis dixisse videtur Iudas: Quis sunt isti qui ut nubes volant, & quasi columba ad fenestras suas

Tertio ex parte totius Ecclesiæ hoc boni consecutum est, quod fides resurrectionis firmior exitum facta fuerit, dum post obstinatam dubitationem Thomas palpando vulnera ad fidem reducit. De qua se sic loquitur S. Gregorius: Non casus est, ut electus ille discipulus tunc desisset, post videntes audiret, audiens dubitaret, dubitans palparet, palpans crederet. Egit namque miro modo divina clementia, ut Discipulus dubitans dum in Magistro, ne vulnera palparet carnis, in nobis vulnera fidei naret incredulitati. Addit ulterius idem S. Gregorius: notandum est: Plus nobis Thomæ infidelitas ad fidem, quàm fides credentium discipulorum profuit: quia dum ille ad fidem palpando reducit, nostra mens omni dubitatione postposita in fide solidatur. Eodem modo eadem de re loquitur S. Bernardus comparans dubitationem Thomæ cum desolatione Mariæ, eandemque quodammodo utriusque rationem esse asserens. Hæc eius sunt verba: Sicut Thomas dubitando, palpando factus est constantissimus Dominice Resurrectionis Confessor, ita & Ioseph MARIAM sibi despondendo, cuiusque conversationem in tempore custodire comprobando, factus est pudicissima fidelissimus testis. Addit postmodum: De filii Resurrectione citius ego quàm infirmus sum crediderim Thomæ dubitanti & palpanti, quàm Cepha audienti & credenti: Et de Mariæ continentia facilius sponso eius custodienti, quàm Virgini de sola sua conscientia se defendenti. Hæc ille. In eandem sententiam interpretatur S. Petrus Chrysol. illud quod à Domino dicitur Thomæ: Insuper diguum tuum huc, & vide manus meas, affer manum tuam, & mitte in latus meum. Et non esse incredulus, sed fidelis. Sic enim in hæc verba ait: Insuper manum in latus meum, ut effundens in totum orbem iterum te aperiente hæc vulnera fidei, que aquam in lavacris, sanguinem in omnium pressum iam fuderant. Thomas ergo non solum cordis sui, sed & omnium hominum curat dubitationem. Vnde in genibus prædicaturus fidem, iam tanto solidius resurrectionis adstruere potest Sacramentum, cuius explorator fuit & testis, vulnera quæ manus impia militum infixit ætæ stando. Horum etiam vulnerum exinde magnitudo colligi potest, quod in vulnera manuum digitos inferre potuerit Thomas, & in lateris vulnus in seipsum manum, ut patet ex verbis Domini. Quod ipsum colligitur ex verbis Evangelistæ dicitur. Pans militam lancea latus eius aperuit. Indicat enim hoc modo loquendi, non solum percussisse, aut vulnere ralle, sed quoddam velut ostium vitæ aperuisse: aut certe fenestram parentem fecisse, quasi in latere arca mysticæ, per quam intrare possit omnis, quia perditionis diluvio optant liberari. Remittit ergo Christus Dominus non solum vulnerum cicatrices & notas, sed etiam eas caritates & foramina. Nec ea implevit carne gloriosa specie, lavorum habente (qualia fuerunt S. Isaac alicui stigmata) sed plane aperta ea servavit.

3 Fides resurrectionis confirmata

1 Thomæ super his

1088, 19

S. Thomæ. Dicamus etiã hoc boni consecutum esse Thomam post incredulitatem, quod quinquè Dominicæ plagæ (tanquam pars optima) ei ab ipso Domino specialiter videatur data, ad solatium, ad amoris augmentum, ad memoriale perpetuum. Maria pedes sibi potest vendicare, quadam possessione illis tota vita inherens: Ioannes pectus & sinum sibi præscribit, quia in illo recubuit: Petrus crucem sibi adscribit, tanquam cubile patris sui, in quo & iuxta Domini prædictionem debet postremum recumbere & emori: Thomæ verò portio in plagis est Domini, è quibus fidem vitamque recepit. Testatur sacri Historici, & ex illis Cardinalis Baronius libri. Annal. S. Thomæ iussu erectam fuisse crucem lapideam in Oratorio suo in urbe ab eius nomine vocata. Urbis S. Thomæ, alias Malipurgum summitate autem crucis, eiusdem iussu exsculptam fuisse columbam. Hoc scilicet fecisse videtur per humilitatem & gratitudinem, in memoriam perennem favoris accepti à Christo per vulnere suorum actum, ut in illis tanquam Columba gemebundum suum feceret, & fidem perditam recuperaret. Quasi ei dixisset Dominus: Surge Columba mea in foraminibus petra in caverna manere, sicut vox tua in auribus meis. Hoc optime ei convenit, quia ubi foramina petra mysticæ attigit, vox illa confessionis insonuit: Dominus meus & Deus meus. Deinde tota vita sua ad illa volatavit. ibique requievit, & pullos suos (Christianos scilicet quos erudit) illic evolare docuit. De illo ergo præcipue dicere possumus, quod de omnibus Apostolis dixisse videtur Iudas: Quis sunt isti qui ut nubes volant, & quasi columba ad fenestras suas

198

non tamen ulcerosa, aut sanguinolenta, sed sana & gloriosa, ut pote triumphi sui ornamenta fulgida. Speciale verò fuit miraculum, quod hæc foramina ita aperta non impedirent quomodo nervi & arterie optime essent dispositæ ad omnes actiones & motus vitales. Vnde & hic quoque notandum, corporis gloriosi hæc esse conditionem, ut palpabile sit & densum, cum voluerit, subtile autem & impalpabile etiam pro libito, Tangi ergo potest, quia verum corpus est: potest etiam per dotem subtilitatis organum tactus imperceptibiliter penetrare.

PARS 2.
*Explicit
vocem
Tho. &
responsi
Domini.*

Quidam existimant Thomam, cum à Domino admonitus fuisset, ut tangeret digitis figuram clavorum, & manum mitteret in latus, præ reverentia non fuisse ausum tangere: sed ei latis fuisse ad fidem, quod Domini agnosceret faciem & vocem. Vnde etiam ei Dominus dicit: *Quia vidisti me, Thomas, credidisti*, non dicit, *Quia tetigisti*. Sed Patrum communis opinio est, Thomam verè Christi vulnera tetigisse, & ita Dominum voluisse, ad maiorem firmitatem fidei omnium posterorum, ut diximus, hoc enim & alii prodesse debebat. Quod ergo dicitur, *Quia vidisti me*, per hoc non excluditur tactus, sed intelligitur quia vidisti me tangendo; & frequenter visus accipitur generaliter pro quolibet sensu. Vnde S. August.

*Suffecerat illi ad fidem propriam vidisse quem noverat, sed nobis operatus est ut tangeret quem videbat; ut si forte diceremus de iustis esse oculos, non possemus dicere manus fuisse frustratas. Quinimò verisimile est etiam alios Apostolos tetigisse, dum eis primo apparuit Iesus, ostendens manus & latus, dicebatque: Palpate & videte. Quo referri potest illud: Quod audi vimus, quod vidimus, quod manus nostre contractaverunt de verbo vite hoc annuntiamus vobis. In hunc locum sic dicit Clemens Alexandrinus: Ferunt in traditionibus, quoniam Ioannes ipsum corpus quod erat extrinsecus tangens, manum suam in profunda misit, & duritiem carnis nullo modo reluctatam esse, sed locum præbuisse manui discipuli. Sed sive Thomas tantum viderit Dominum, sive contractaverit, digna est consideratione professio fidei, quam mox subdidit: Dominus meus & Deus meus. Nemo clarius Christi divinitatem professus: cumque antea adeo difficilis fuisset ad fidem, iam ostendit miram promptitudinem & subiectionem, agnosces Dominum tuum & Deum tuum. An non digitus Dei est hic? An non hæc mutatio dextere excelsi est? An non hæc confusio fidei fructus est gloriosus vulnerum Christi? Dicendo, Dominus meus, confiteri in Christo humanæ naturæ veritatem, cui datum est omnne dominium creaturæ, tum ab initio ratione hypostaticæ unionis, tum etiam specialiter nunc à tempore resurrectionis. *Datus est mihi* inquit, *omnis potestas in celo & in terra.* Dicendò verò, Deus meus, divinitatem in Christo naturam venerat. Vi-*

Ioan. 1.

Mat. 18.

Mat. 18.

debat ergo Thomas, tangebatur hominem, & confitebatur Deum, quem non videbat, nec tangebatur. Sed unde agnovit Deum? Certè agnosceret potuit ex potentia quam ostendit in resurgendo, & seipsum suscitando. Magna equidem est potentia, quando homo vivus suscitatur mortuum, sicut Petrus Apostolos Thabiram. Maior est, quando homo mortuus suscitatur mortuum; sicut corpus Eliæ cadaver mortui in suum sepulchrum coniectum contactu suo suscitavit, & vivificavit. Maxima verò potentia est, si mortuus suscitatur semetipsum. Id nemo potest nisi qui Deus & homo pariter est, qui & ex humanitate morti potest succumbere, & ex divinitate eandem superare. Deinde agnosceret potuit Deum ex ingressu per ianuas clausas, & ex cognitione secretorum cordis sui quæ absens cognoverat. Dixerat enim Thomas: *Nisi videro figuram clavorum, & mittam digitum meum in locum clavorum, non credam.* Interea hæc abbas Dominus humanitate, sed præ se divinitate: quapropter apparet ei ostendit se nosse cordis eius secretum, & dicit ei: *Infer digitum: Asser manum, &c.* Sic eius propositi ad singula respondens, tanquam oculorum cognitor, & tanquam Deus, quem nihil latere potest, agnosci potest.

Ceterum, licet eius fides & professio magna fuerit, nec eam Dominus rejecit, non tamen propter illam ipsum beatificavit, sicut olim beatus dixit Petrus profitentem: *Tu es Christus Filius Dei vivi.* Ob tarditatem enim fidei & experimentum sensuum, non ita modo dignus est beatificari. Quid ergo? Ad magnam futurorum fidelium consolationem & confirmationem, beatos illos pronunciat, qui sine experientia sensuum crediderunt, aut credituri sunt: *Beati qui non viderunt & crediderunt.* Sed dicit quædam. Nonne beatus Christus pronunciat oculos Apostolorum præ oculis Prophetarum, quia viderunt isti quod hi optaverant? Ap. qui Christum in carne viderunt aliqua ex parte beatores fuisse illis qui Christum non viderunt in carne, quia fuit illis, magnum donum datum à patre, quod poterint eum filio eius incarnato conversari, eum audire, videre, alloqui: & hæc felicitatem antiqui Patriarchæ & Prophetæ summopere exoptarant. Ex parte tamen fidei beatores quadam ratione possunt dici qui Christum non viderunt, & crediderunt. Fides enim talis, cæteris paribus magis Deo grata est, magisque meritoria: nã & hæc est natura fidei, ut dicit Apostolus, quod sit *argumentum non apparentium*.

Vnde S. Thomas agnovit Deum agnovit.

4. Reg. 13

Matth. & Luc. 16.

Quomodo beati dicantur qui Christum non viderunt in carne & qui non viderunt.

Hebr. 11.

Loquitur ergo Dominus hic de beatitudine quæ est ratione fidei. Quasi dicat: Tu quidem Thomas quia vidisti, credidisti in me: ideo fides hæc non tantopere laude digna est, quam eorum qui in me crediderunt, & non viderunt, quæ fides talis magis elucet magisque apud Patrem meritoria est, quæ nullo experimento sensus nititur.

Propte:

Propterea Viri sancti ne fidei virtus & meritum in ipsis aliqua ratione diminueretur, nequidem optarent Christum miraculose apparentem credere.

Sic in vita S. Ludovici Regis legimus, cuidam Sacerdoti in sacro sacello Parisiis celebranti (ubi tor pretiosa pignora asserantur) infantem pulcherrimum loco hostiæ consecratæ apparuisse. Cum verò hoc Regi nuntiatum foret, ut ad id spectabilis miraculi toto consensu populo etiam ipse adesset, fertur respondisse: *Qui non credit, accedat ut videat, ego quoad oculos fidei eum conspicio.* Nempe huius beatitudinis optabat participare esse, *Beati qui non viderunt & crediderunt.* Tantaque erat in eo fides, ut nec visione huius miraculi certior posset reddi. Unde etiam cum sacrum ei viaticum deferretur, & more Ecclesie interrogaretur, an crederet ibi Christum esse; Respondit se id firmius credere, quam si oculis propriis Christum in propria specie convertentem in terris cerneret, prout Apostoli eum viderunt.

Simile responsum dedit S. Hugo Carthofanus Episcopus Lincoliensis. Cum enim Sacerdote quodam celebrante & hostiam dividente, sanguis e hostia effluens apparuisset, noluit huic miraculo etiam vocatus presentiam suam exhibere, sed respondit signis huiusmodi esse, fidei certitudinē & meritum sibi sufficere. Sic igitur & ipse ad hanc beatitudinem respiciebat: *Beati qui non viderunt, & crediderunt.*

Sic quoque Alphonsus primus Lusitanorum Rex sanctissimus, cum ad verus innumeram multitudinem Saracenorum castra vidit à parte dextra versus Orientem orientem radium, & in ipso radio signum Crucis, Christumque Jesum crucifixum; ex altera quoque parte multitudinem Angelorum. Deposito ergo ense & scuto detrahitque calceamentis & vestibus, prout in certam se protulit & dicit: *Quid tu ad me Domine? An credenti fidem vis augere? Melius est ut videant infideles & credant, quam ego qui à fonte baptismatis te Deum verum Filium Virginis & Patris æterni genui, & agnosco.* Respondit Dominus: *Non ut fidem tuam augerem hoc modo apparui tibi, sed ut roborarem in hoc constantia certitudinē, & in certitudine supra firmam petram stabilirem.* Erat ergo & Alphonsus de illis qui timebant minus meritum fidei ex Christi Domini apparitione & visione, sciens ab illo dictum esse: *Beati qui non viderunt & crediderunt.*

Concludamus, & cum Domino postremò repetamus: *Beati qui non viderunt, & crediderunt.* Beati utique, qui in cælum eunte Domino, quem oculis carnis videre non poterunt, oculis mentis, oculisque fidei attentè inspicunt, & mysteriis omnibus que docuit autem & cor accomodant. Beati quibus sufficit pro hoc tempore invisibilia mysteria in invisibilibus; bona promissa quasi in speculo fidei contemplari. Invisibilia scilicet & incomprehensibilia mysteria Trinitatis & Incarnationis, vi-

ta quoque & mortis, Resurrectionis & Ascensionis, Christi Domini. Invisibilia verò bona futuræ æternitatis, Fides utriusque omnia præterita, præsentia, futura, tamquam admirabile speculum illis repræsentat, quasi æternitatis exemplar, ut loquitur S. Bernardus: *Unde electi qui in hoc mundo adhærent avertentes aspectum ab his que videntur & transeunt, cõtemplantur in illo ea que non videntur & permanent.* Per hoc igitur beati sunt, modò in spe, postmodò in re: quia in cælesti patria clarè omnia videbunt mysteria, & bonis que præparavit Deus plenè perficiuntur. Fidei enim succedet visio & obscuro lumini viz succedet lumen æternum patriæ, cum perfecta fruitione, gaudio, amore. Ibi clarè videbunt, tangent, exosculabuntur vulnera Redemptoris, & feliciori quàm Thomas cõtractu, in clamabunt: *Dominus meus, & Deus meus.* Et id quidem æternum in clamabunt, quia Christus qui vulnera servavit ad testandum veritatem corporis resurgentis, quique ea intulit secum in cælum ad incitamentum nostræ fidei & devotionis, perpetuò servaturus est illa, etiam post iudicium. Neque solum ea servavit ad confusionem reproborum, sed præsertim ad lætitiarum electorum, ut cõmunitus contemplantur insignia victoriæ de hoste tartareo reportatæ, & signa redemptionis suæ, si que agnoscentes quàm misericorditer sint redempti, decantant in æternum misericordias Domini.

Obsecro, Te Domine Jesu, fac nobiscum hanc tandem misericordiam, ut digni efficiamur videre faciem tuam instar solis rutilantem, & lætificantem civitatē Dei. Dicit enim modò cum Propheta nonnullique nostrum: *Tibi dixit cor meum, exquisivi te facies mea, faciem tuam Domine requiram.* Fac ut in cælo sacratas manus pro nobis perfollas, & post resurrectionem Discipulis, & Thomæ exhibitis cõtemplari possimus, divinoque lateri os ad movere, & pedes transfixos amplexari & exosculari immò ad illos in æternum, sed è deo cum Thoma in clamare, *Dominus meus, & Deus meus.* Verè enim tu es Deus cordis nostri, & pater nostra Deus in æternum, cui adherere jugiter bonum est, & summum bonum: cuius misericordie in quinq; gemmis vestri humanitatis in sculptis prædicantur in læcula sæculorum.

DOMINICA II. POST PASCHA

Ego sum Pastor bonus, & cognosco ovæ meas, & cognoscent me meæ. Ioan. 10.

CHRISTUS Dominus, ut suam erga nos ostendat dilectionem, varia assumit sacris in literis dilectionis nomina.

1. Nominat se Patrem nostrum, & ita vult à nobis nominari. Ergo saltem amodo voca me Pater Ierem. 3. *meus, Dux virginum mearum es.* Item: *Si Pater ego Mal. 1. sum, ubi est honor meus? & exprobrat Moyses Isaac. Deut. 32.*

Bern. in Vig. Nat. 110.

Conclusio.

LECT. 6. tripart.

Pvrs I.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Cur Christus suscipatur rem se

nominet.

Scripsit in vitiis suis.

Chron. mon. 18. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

br. 11.